

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI
A ZRUČNOSTI MATURANTOV
Z ŠPANIELSKY JAZYKA
ÚROVEŇ B2, B1**

BRATISLAVA 2008

1. CIEĽOVÉ KOMPETENCIE

Cieľové kompetencie sú všeobecne formulované požiadavky na vedomosti a zručnosti, ktoré si má žiak osvojiť, ak chce štúdium španielskeho jazyka ukončiť maturitnou skúškou. Ide o:

- **všeobecné kompetencie** (schopnosť uplatňovať vedomosti týkajúce sa zemepisných, hospodárskych, spoločensko-ekonomických a kultúrnych reálií, porovnávať ich s reáliami vlastnej krajiny, uplatniť získané vedomosti a zručnosti v každodennom živote a pod.)
- **komunikatívne kompetencie** (schopnosti, ktoré umožňujú konkrétnu komunikáciu v rôznych situáciách) – jazykové vedomosti a rečové zručnosti, schopnosť správne reagovať v rozličných komunikačných situáciách, používať verbálne i neverbálne prostriedky,...atď.

Cieľové požiadavky rozlišujú v ovládaní španielskeho jazyka (podobne ako v ostatných cudzích jazykoch) dve úrovne, B1 – základnú úroveň a B2 – vyššiu úroveň, ktoré sú definované takto:

B1 – základná úroveň:

Žiak

- 1) rozumie informáciám o dôverne známých veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva v práci, v škole, vo voľnom čase a pod., pokiaľ sú vyjadrené štandardným jazykom a zreteľne,
- 2) vie správne reagovať v situáciách, ktoré môžu nastať pri cestovaní v krajinách, kde sa hovorí španielskym jazykom,
- 3) vie vytvoriť jednoduchý súvislý prejav na témy z každodenného života a z oblasti svojho záujmu,
- 4) dokáže opísať zážitky a udalosti, sny, nádeje a túžby a stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány.

B2 – vyššia úroveň:

Žiak

- 1) rozumie hlavnej myšlienke a podstatným informáciám náročnejších textov s konkrétnou i

abstraktnou tematikou, vrátane odbornej diskusie,

- 2) dokáže sa dorozumieť plynulo a spontánne na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu,
- 3) dokáže viesť bežný dialóg s partnerom, ktorého materinským jazykom je španielsky jazyk,
- 4) vie zostaviť rozsiahlejší súvislý prejav na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu, vysvetliť stanovisko k aktuálnym problémom a uviesť výhody a nevýhody rôznych alternatív.

V nasledujúcom texte je buď výslovne uvedené, o akú úroveň ide, alebo sú požiadavky na vedomosti a zručnosti určené len pre úroveň B2 odlišené **hrubým typom písma a kurzívou**.

2. REČOVÉ ZRUČNOSTI

2.1 Receptívne rečové zručnosti

2.1.1 Počúvanie s porozumením

Úroveň B1

Žiak rozumie krátkym jednoduchým monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v štandardnej španielčine a primeranom tempe reči.

Žiak je schopný porozumieť:

- prejavu ako celku, téme a hlavnej myšlienke, rozumieť podstatným a špecifickým informáciám, vedieť rozlíšiť hovoriacich,
- dialógu v primeranom tempe reči a štandardnom jazyku (telefonický rozhovor, interview)
- jednoduchým prejavom informatívneho charakteru (pokyny a rady, oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy) v primeranom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- jednoduchému kratšiemu prejavu naratívneho charakteru (zážitok, príbeh),
- podstatným informáciám v jednoduchých prednáškach, ak mu je tematika známa a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a zreteľne,

- podstatným informáciám rozhlasových správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči.

Úroveň B2

Žiak rozumie dlhším, náročnejším monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom informatívneho a umeleckého charakteru, a primerane náročným populárno-vedeckým textom, ktoré sú prednesené v štandardnej španielčine a bežnom hovorovom tempe reči.

Žiak je schopný porozumieť:

- podrobným informáciám, štruktúre vypočutého textu, rozlíšiť hovoriacich, ich názory a stanoviská,
- náročnejším prejavom informatívneho charakteru s konkrétnou i abstraktnou tematikou v bežnom hovorovom tempe reči v štandardnom jazyku,
- dlhšiemu náročnejšiemu prejavu umeleckého charakteru, je schopný odhadnúť postoje, názory a náladu rečníkov,
- podstatným informáciám obsahovo a jazykovo náročnejších prednášok prednesených v bežnom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- podrobnejším informáciám rozhlasových správ s aktuálnou problematikou a podstatným informáciám rôznych rozhlasových programov.

2.1.2 Čítanie s porozumením

Úroveň B1

Žiak rozumie jednoduchým textom informatívneho a faktografického charakteru, primerane náročným textom s tematikou každodenného života a jednoduchším beletrizovaným textom.

Žiak je schopný:

- získať informácie z primerane náročných textov (tabuľky, grafy, oznamy, nápisy, inzeráty, pohľadnica, telegram, jednoduchší formálny list a súkromný list),

- rozumieť obsahu jednoduchšieho autentického textu,
- pochopiť tému a hlavnú myšlienku primerane náročného textu,
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v jednoduchšom texte,
- rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v jednoduchšom texte s jasnou a logickou štruktúrou,
- odhadnúť význam neznámych slov na základe kontextu v jednoduchšom texte,
- zachytiť a pochopiť logickú štruktúru jednoduchšieho textu aj na základe obsahu textu.

Úroveň B2

Žiak rozumie náročnejším textom informatívneho, faktografického a populárno-vedeckého charakteru, ktoré súvisia s aktuálnymi problémami. Vie dedukovať, analyzovať a zovšeobecňovať stanoviská a názory autorov. Číta prózu podľa vlastného výberu.

Žiak je schopný:

- čítať a rozumieť rôznym textom informatívneho charakteru a primerane náročným populárno-vedeckým textom (pracovné návody a prospekty),
- rozumieť obsahu autentického faktografického a beletristického textu, článkom z tlače,
- pochopiť tému a hlavnú myšlienku obsahovo i jazykovo náročnejšieho textu,
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych náročnejších textoch,
- rozlíšiť v texte zámer, postoj a pocity autora a ostatných zúčastnených,
- odhadnúť význam neznámych slov v náročnejšom texte,
- pochopiť logickú štruktúru náročnejšieho textu aj na základe rozboru lexikálnych a gramatických prostriedkov.

2.2 Produktívne rečové zručnosti

2.2.1 Ústny prejav – interakcia

Úroveň B1

Žiak vie jazykovo správne a primerane reagovať v bežných životných situáciách. Dokáže bezprostredne nadviazať rozhovor na témy z každodenného života.

Úroveň B2

Žiak vie jazykovo správne a primerane reagovať v rôznych situáciách. Vie sa spontánne zapojiť do rozhovoru na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu a vie plynulo udržiavať komunikáciu. Dokáže sa aktívne zapojiť do diskusie na rôzne témy.

2.2.2 Ústny prejav - produkcia

Úroveň B1

Žiak vie súvislo a s využitím jednoduchších jazykových prostriedkov hovoriť o svojich skúsenostiach, pocitoch, zážitkoch. Vie odôvodniť a vysvetliť svoj názor. Dokáže porozprávať jednoduchý príbeh a porozprávať obsah prečítaného alebo vypočutého textu a vyjadriť svoj názor. Žiak je schopný:

- reagovať na podnety jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- začať, udržiavať a ukončiť rozhovor,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách, v situačných dialógoch,
- predniesť krátky monológ na určitú tému,
- opísať obrázky, mapy, diagramy, porovnať ich a vysvetliť súvislosti.

Úroveň B2

Žiak vie predniesť rozsiahlejší súvislý ústny prejav na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu. Dokáže vyjadriť vlastný názor a pri rôznych možnostiach riešenia

problému vie uviesť výhody a nevýhody rôznych alternatív.

Žiak je schopný:

- vyjadrovať sa plynulo a správne k rôznym témam s ohľadom na stupeň formálnosti prejavu,
- prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoju výpoveď,
- spontánne reagovať v rôznych komunikačných situáciách,
- pripraviť a predniesť dlhší prejav na určitú tému aj s odborným zameraním,
- opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich, vysvetliť súvislosti a vyjadriť vlastné pocity, názory a postoje.

2.2.3 Písomný prejav

Úroveň B1

Žiak vie napísať jednoduchý súvislý prejav na témy z každodenného života a dokáže vyjadriť svoje postoje, pocity a dojmy. Vie správne používať základné lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave. Správne používa kompozičné postupy s ohľadom na obsah, adresáta písomného prejavu a slohový útvar.

Žiak je schopný napísať:

- krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie, inzerát
- primerane náročný súkromný list, pohľadnicu, blahoželanie,
- kratší úradný list: žiadosť o informáciu, sprievodný list, vlastný životopis
- opis predmetu, miesta, osoby, udalosti,
- rozprávanie (príbeh)
- krátky súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Úroveň B2

Žiak vie napísať rozsiahlejší súvislý prejav na rôzne témy s využitím osobnej skúsenosti. Vie vyjadriť a zdôvodniť svoj postoj a názor. Efektívne využíva zložitejšie lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave.

Žiak je schopný napísať:

- niektoré útvary administratívneho štýlu: objednávku, reklamáciu, program rokovania, zápisnicu z rokovania,
- rozsiahlejší, obsahovo a jazykovo náročnejší súkromný list,
- rozsiahlejší, obsahovo a jazykovo náročnejší úradný list: žiadosť, sťažnosť, rozsiahlejšiu správu,
- opis predmetu, miesta, soby, udalosti v širších súvislostiach,
- obsahovo, jazykovo i štylisticky náročnejšie rozprávanie (príbeh),
- rozsiahlejší, obsahovo a jazykovo náročnejší slohový útvar s využitím argumentácie, porovnávania (úvaha).

3. JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY

Žiak pozná a vie používať v komunikatívnych situáciách (v rámci rečových zručností) nasledujúce jazykové prostriedky:

3.1 Zvuková rovina

Úroveň B1

Žiak vyslovuje zreteľne a zrozumiteľne, nepresnosti vo výslovnosti a prízvuk materinského jazyka nenarušujú komunikáciu.

Úroveň B2 Žiak má zreteľnú a prirodzenú výslovnosť.

Žiak:

- dokáže rozlišovať a správne vyslovovať všetky hlásky španielskej abecedy (výslovnosť *z, ce, ci, ñ, ll, rr*); uprednostňuje sa výslovnosť európskej španielčiny, ale je prípustná aj výslovnosť charakteristická pre latinsko-americkú oblasť – *seseo, yeísmo*),

- ***má autentickú výslovnosť európskej španielčiny,***
- ovláda viazanie slov (napríklad: *un hombre - [unómbre], el hotel - [elotél]*),
- ovláda správnu melódiu viet (oznamovacích, opytovacích a zvolacích) a melódiu slov (správne umiestnenie prízvuku) - stúpavú – *trabajar*, klesavú – *miércoles*, stúpavo-klesavú – *domingo*.

3.2 Pravopisná a grafická stránka

Žiak:

- dokáže správne graficky zaznamenať jazykový prejav:
 - ovláda pravidlá interpunkcie, javy špecifické pre španielsky jazyk – písanie čiarky, otáznika a výkričníka (napríklad: *Dice que vendrá mañana. ¡Ven a mi casa! ¿Cuándo vendrás?*)
 - ovláda označovanie nepravidelného prízvuku (napríklad: *estación – estaciones*),
 - ovláda pravidlá písania veľkých písmen v španielčine (napríklad rozdiel medzi slovenským a španielskym pravopisom v písaní obyvateľských mien utvorených zo zemepisných vlastných mien, napríklad: *eslovaco – Slovák*; písanie veľkých písmen pri názvoch niektorých významných historických udalostí, napríklad: *la Guerra Mundial*; pri označení člena, ktorý je časťou názvu miest, napríklad: *La Habana*; a v skratkách, napríklad: *la OTAN*).
 - ***pozná skupinu slov, kde sa pripúšťa písanie zjednodušených a nezjednodušených tvarov (sicología – psicología; neumático – neumático,...)***

3.3 Slovná zásoba

Úroveň B1

Žiak si osvojil frekventované jazykové prostriedky a ustálené frazeologické jednotky, má dostatočnú slovnú zásobu, aby sa bez problémov dokázal vyjadriť k témam z každodenného života, porozumieť ústnemu prejavu a písaným textom obsahujúcim aj neznáme výrazy, ktorých význam je možné odhadnúť z kontextu alebo situácie. Rozsah osvojenej slovnej zásoby mu

umožňuje splniť vyššie uvedené požiadavky na komunikačné zručnosti pre danú úroveň.

Úroveň B2

Žiak ovláda široké spektrum slovnej zásoby vzťahujúce sa na dané témy a na oblasť jeho profesijného záujmu. Dokáže formulovať svoje myšlienky rôznym spôsobom s využitím synonym. Je schopný porozumieť ústnym prejavom a písaným textom obsahujúcim vyššie percento neznámych výrazov, ktorých význam je možné odhadnúť z kontextu alebo situácie. Rozsah osvojenej slovnej zásoby mu umožňuje splniť vyššie uvedené požiadavky na komunikačné zručnosti pre danú úroveň.

Žiak:

- ovláda produktívne slovnú zásobu v rozsahu približne 1800 – 2000 slov,
- **ovláda produktívne slovnú zásobu v rozsahu približne 2000- 2500 slov,**
- pozná spôsoby tvorenia slov – predovšetkým odvodzovanie pomocou prípon a predpôn (napríklad: *posible – imposible, posibilidad; enfermo – enfermedad, enfermera; repetir – repetición; flor – florecita, floristería*), -vie používať synonymá (napríklad: *guapo – bonito – hermoso – lindo*), antonymá (napríklad: *bonito – feo*), časté frazeologizmy (napríklad: *tomarle el pelo, estar echo polvo, estar hasta la coronilla/hasta las narices*),
- dokáže vysvetliť význam osvojených slov výkladom, opisom, synonymom, prekladom,
- vie používať slovníky (prekladový, výkladový, synonymický, frazeologický) a jazykové príručky,
- vie použiť bežné skratky (napríklad: *SIDA, OTAN, UE*).

3.4 Gramatika

3.4.1 Morfológia – tvaroslovie

Úroveň B1

Žiak vie prakticky používať základné formy a funkcie gramatických konštrukcií v kontexte. Ovláda základné rozdiely medzi gramatickým systémom materinského a cudzieho jazyka.

Používa gramatické javy správne, najmä v predvídateľných situáciách, prípadné chyby nebránia v komunikácii.

Úroveň B2

Žiak vie prakticky používať zložitejšie gramatické konštrukcie v kontexte. Prípadné nedostatky vie opraviť. Chyby vo vyjadrovaní nespôsobujú nedorozumenie.

Žiak ovláda nasledujúce gramatické javy:

- **Člen (artículo)**
 - určitý a neurčitý člen,
 - používanie určitého člena pri osobách a veciach už spomínaných, pri podstatných menách chápaných všeobecne, pri udávaní hodín, názvoch dní, ročných období... (napríklad: *Es la una. La casa es bonita.*),
 - používanie neurčitého člena pri podstatných menách bližšie neurčených a v spojení s číslovkou (napríklad: *Llegaron unos estudiantes. Tiene unos cincuenta años.*),
 - sťahovanie člena s predložkami *de, a* (napríklad: *Vuelve del colegio a las tres de la tarde. Venimos al hotel.*)
 - vynechávanie člena po výrazoch množstva (napríklad: *Llegaron dos profesores.*), v mennom prísudku (napríklad: *Su padre es médico.*), pri vyjadrení neurčitého množstva (napríklad: *Desayuna pan con queso.*), pri oslovení (napríklad: *Señor Gonzales, le presento...*), pri vlastných podstatných menách (napríklad: *España, Manuel*)
 - **použitie určitého člena pri vlastných menách – pri niektorých zemepisných názvoch (*la Argentina, el Brasil, el Ebro*) – pri bližšie určených zemepisných názvoch (*La España de hoy*),**
 - **použitie správneho tvaru člena pred niektorými podstatnými menami ženského rodu (*el/un alma, el/un hambre*)**

- **Podstatné mená (sustantivos)**
 - rod podstatných mien,
 - určenie rodu podstatného mena podľa zakončenia (*-o, -or: el profesor, el alumno;*

- a, -ión: *la puerta, la ocasión*),
 - tvorenie podstatných mien ženského rodu prechýľovaním (napríklad: *el hijo – la hija*) a pomocou člena (napríklad: *el artista – la artista, el turista – la turista*),
 - **podstatné mená mužského rodu zakončené na -a (napríklad: *el día, el mapa, el cometa*) a podstatné mená gréckeho pôvodu (napríklad: *el tema, el problema, el telegrama*),**
 - **podstatné mená s dvojakým rodom (napríklad: *el orden – la orden, el mar – la mar, el arte – la arte*),**
 - číslo podstatných mien,
 - tvorenie množného čísla podstatných mien (napríklad: *el estudiante – los estudiantes*),
 - používanie pomnožných podstatných mien (napríklad: *las matemáticas, las gafas, las finanzas*),
 - vyjadrenie pádových vzťahov (skloňovanie) pomocou predložiek (napríklad: *mamá – de mamá, a mamá, de/sobre mamá, con mamá*).
- **Prídavné mená (adjetivos)**
 - tvorenie ženského rodu prídavných mien prechýľovaním (napríklad: *bueno – buena*),
 - tvorenie množného čísla (napríklad: *buenos – buenas, azul – azules*),
 - zhoda prídavného mena s podstatným menom (napríklad: *el muchacho inteligente, las chicas simpáticas*),
 - postavenie prídavného mena za podstatným menom (napríklad: *una noticia mala*) a pred podstatným menom (napríklad: *gran libro, pobre chico*),
 - skrátené tvary prídavných mien v postavení pred podstatným menom (napríklad: *bueno – buen, malo – mal, grande – gran*),
 - väzba prídavných mien so slovesami *ser* a *estar* (napríklad: *ser/estar bueno, ser/estar malo, ser/estar vivo, ser/estar católico, ser/estar listo, ser/estar rico...*)
 - pravidelné a nepravidelné stupňovanie prídavných mien (napríklad: *guapo – más guapo – el más guapo, bueno – mejor – el mejor*) a porovnávanie (*más/menos que, tan como, el más/menos de*),

- *tvorenie absolútneho superlatívu pomocou prípony -ísimo/-ísima (napríklad: feísimo, carísimo),*
- *tvorenie prídavných mien odvodzovaním pomocou predpôn (napríklad: moral – amoral, regular - irregular, posible – imposible).*

- **Zámená (pronombres)**

- osobné zámená:
 - v nominatíve (*yo, tú, él,...*), v datíve (*me, te, le,...*) a v akuzatíve (*me, te, le, lo, la,...*), (napríklad: *Él estudia mucho. Te llamaré mañana. La he visto en el colegio.*),
 - osobné zámená v spojení s predložkami (napríklad: *Este libro es para mí. Hablan de ti.*), spojenie osobných zámen *mí, ti* a zvratného zámena *sí* s predložkou *con* (napríklad: *Ellos van conmigo. Quiero hablar contigo. Siempre lo lleva consigo.*),
 - použitie dvojíc osobných zámen vo vete, zmena tvaru nepriameho predmetu *le, les* v spojení s tvarmi priameho predmetu na *se* (napríklad: *Se lo compro. ¡Cómprase! ¡No se lo compres! Voy a comprárselo. Estoy comprándoselo.*),
 - zdôraznenie predmetu (napríklad: *A mí me gusta viajar.*)
 - používanie zámena stredného rodu *ello, lo* (napríklad: *Lo importante es estudiar regularmente.*),
- privlastňovacie zámená:
 - samostatné a nesamostatné privlastňovacie zámená (napríklad: *Éste es mi libro. Este libro es mío.*),
 - zhoda nesamostatných zámen s podstatným menom v čísle (napríklad: *mi libro – mis libros*) a zhoda samostatných zámen podstatným menom v rode a čísle (napríklad: *hija mía – hijos míos*),
- ukazovacie zámená:
 - samostatné a nesamostatné ukazovacie zámená (napríklad: *Este restaurante es bueno. Pero éste es mejor.*)
 - zhoda ukazovacích zámen s podstatným menom v rode a čísle (napríklad: *este*

hotel, esa chica, aquel día)

- ukazovacie zámená stredného rodu *esto, eso, aquello* (napríklad: *¿Qué es esto?*)
 - opytovacie zámená: -
 - zámená *¿qué?, ¿quién?, ¿cuál?, ¿cuánto?*,
 - zhoda opytovacích zámen s podstatným menom v rode a čísle (napríklad: *¿Quiénes son tus amigos? ¿Cuántas chicas vienen?*) alebo len v čísle (napríklad: *¿Cuál hijo es tuyo? ¿Cuáles son tuyos?*)
 - použitie zámena *¿qué?/¿cuál?* (napríklad: *¿Qué lengua hablas? ¿Cuál prefieres?*)
 - vzťahné zámená:
 - použitie vzťahných zámen (*que, el/la que, quien, quienes, el/la cual, cuyo/-a*)
 - neurčité zámená:
 - použitie neurčitých zámen *algo, alguien, alguno/ -a, -os, -as, cada, cada uno, cada cual, otro/ -a, -os, -as, todo/ -a, -os, -as*,
 - skracovanie zámen *alguno, ninguno* pred podstatnými menami mužského rodu (napríklad: *No tengo ningún disco de música clásica.*),
 - použitie zámen *nada, nadie, ninguno/ -a, -os, -as*, vynechávanie záporu (napríklad: *No ha venido nadie. Nadie ha venido.*)
- **Číslovky (numeralios)**
 - základné číslovky:
 - vyjadrenie rôznych číselných údajov, počtu (napríklad: *Llegaron seis estudiantes.*), hodiny a dátumu (napríklad: *Son las ocho. Siempre comemos a la una. Es el siete de septiembre.*), teploty (napríklad: *Estamos a cuatro grados bajo cero.*),
 - radové číslovky:
 - tvorenie a použitie radových čísloviek do 10 (napríklad: *primero, segundo,...décimo*),
 - krátenie radových čísloviek *primero, tercero* pred podstatným menom

mužského rodu (napríklad: *Vive en primer piso.*), -použitie číslovky pri označení storočia (*siglo primero*, pri ostatných základná číslovka: *siglo catorce*),

- použitie základných zlomkov (napríklad: *una mitad, un tercio, tres cuartos*),
- vyjadrenie miery a váhy (napríklad: *medio litro, cuarto kilo*),
- čítanie desatinných čísel (napríklad: *0,4 – cuatro décimas/cero coma cuatro*)

• Príslovky (adverbios)

- použitie pôvodných (*bien, mal, hoy,...*) a odvodených prísloviak (napríklad: *Hoy estoy mejor. Aprendemos rápida y fácilmente.*),
- tvorenie prísloviak od prídavných mien príponou *-mente* (napríklad: *rápido – rápidamente*),
- pravidelné a nepravidelné stupňovanie prísloviak (napríklad: *lejos – más lejos – lo más lejos (posible), bien – mejor – lo mejor*)
- príslovkové výrazy (napríklad: *a veces, a menudo, a la derecha, por supuesto...*)
- použitie výrazov *muy/mucho, tan/tanto* (napríklad: *Me ha gustado mucho. Es muy inteligente.*)
- použitie výrazov *también, tampoco* (*Miguel no lo sabe y yo tampoco.*)

• Predložky (preposiciones)

- použitie predožiek (*a, ante, bajo, con, contra, de, desde, en, entre, hacia, para, por, según, sin, sobre, trás*) a predložkových spojení (*a pesar de, al lado de, además de, antes de, cerca de, con respecto a, de acuerdo con, debajo de, delante de, dentro de, detrás de, en cuanto a, enfrente de, frente a, fuera de, junto a, lejos de*),
- predložkové väzby odlišné od slovenčiny (napríklad: *aficionarse a, acordarse de, despedirse de, pensar en, tratarse de,...*)

• Spojky (conjunciones)

- spojky a spojkové výrazy *y/e, ni, o/u, que, pero, sino, aunque, pues, porque, puesto que, como, como si, a pesar de que, para que, a menos que*,

- zmena spojky *y* na *e* (napríklad: *Ana y Miguel, español e inglés*) a *o* na *u* (napríklad: *seis o siete, siete u ocho*),
- správne viazanie spojok s indikatívom alebo konjunktívom
- **Slovesá (verbos)**
 - slovesné kategórie: osoba, číslo, čas, spôsob, rod,
 - časovanie pravidelných slovies podľa neučitkových koncoviek –AR, ER, IR,
 - časovanie zvratných slovies (napríklad: *llamarse – me llamo, te llamas,...*)
 - časovanie niektorých nepravidelných slovies (napríklad: *decir, poner, poder, tener, querer, venir, hacer, haber, saber, dar, ir, conocer, oír, contar, saber, salir, sentir, servir, traducir, traer, ver*)
 - časovanie a použitie slovies SER, ESTAR, HAY, (napríklad: *¿De dónde son estos estudiantes? Los estudiantes de España ya están en el hotel. En el hotel hay unos esudiantes de España.*)
 - tvorenie a správne použitie jednotlivých slovesných tvarov:
 - indikatív: prítomný čas (*hablo*), jednoduchý a zložený budúci čas (*hablaré, habré hablado*), minulé časy – pretérito perfecto (*he hablado*), pretérito indefinido (*hablé*), pretérito imperfecto (*hablaba*), pretérito pluscuamperfecto (*había hablado*),
 - podmieňovací spôsob jednoduchý (*hablaría*)
 - **zložený podmieňovací spôsob (*habría hablado*) a jeho použitie na vyjadrenie pravdepodobnosti v minulosti (*¿Quién lo habría dicho?*), vyjadrenie neskutočnej podmienky v hlavnej vete podrad'ovacieho súvetia (*Si hubiera tenido más tiempo te habría visitado.*)**
 - rozkazovací spôsob kladný a záporný (*¡habla!, ¡no hables!*)
 - konjunktív: prítomný čas (*hable*), minulé časy – pretérito perfecto (*haya hablado*), pretérito imperfecto (*hablara/hablase*), pretérito pluscuamperfecto (*hubiera/hubiese hablado*),
 - trpný rod (*fue construido*)
 - prechodník (gerundio) (*hablando*)

- príčastie (participium) (*hablado*)
 - **použitie budúceho času na vyjadrenie rozkazu (napríklad: ¡Lo harás enseguida!), pravdepodobnosti v prítomnosti (napríklad: Serán las siete.), domnienky v minulosti (napríklad: Manuel ya habrá salido.)**
 - konštrukcie s gerundiom: ESTAR + gerundio, **IR + gerundio, LLEVAR + gerundio, SEGUIR + gerundio**, (napríklad: *Estoy trabajando. La situación va mejorando. Ya llevo media hora intentándolo. Sigue lloviendo.*)
 - opisné konštrukcie s neurčitkom (infinitivo): IR + a + infinitivo, EMPEZAR + a + infinitivo, PONERSE + a + infinitivo, ACABAR + de + infinitivo, DEJAR + de + infinitivo, (napríklad: *Voy a hacerlo. Se puso a llorar. Empezamos a trabajar. Acabo de hacerlo. ¡Deja de molestarle!*)
- **Citoslovčia (interjecciones)**
 - bežné citoslovčia vyjadrujúce :
 - údiv (napríklad: *anda*)
 - odpor (napríklad: *huy*)
 - súhlas (napríklad: *ya*)
 - želanie (napríklad: *ojalá*)

3.4.2 Syntax – skladba

- oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie vety,
- prirad'ovacie súvetia,
- podrad'ovacie súvetia s vedľajšou vetou:
 - podmienkovou (napríklad: *Si lo supiese no lo haría. Si lo hubiera sabido no lo habría hecho.*),
 - účelovou (napríklad: *Le llamó para que supiese las novedades. Llega a fin de que le conozcan.*),
 - prípustkovou (napríklad: *Aunque trabajes mucho, no conseguirás hacerlo a tiempo. Aunque has limpiado la casa, sigue estando sucia.*),

- miestnou (napríklad: *He dejado el coche donde tú me dijiste. Vete a donde quieras.*)
- časovou (napríklad: *Llegamos cuando el profesor se había ido. Estudia mientras escucha la música.*),
- spôsobovou (napríklad: *Hice la sopa como me dijiste. Nos lo explican de manera que lo aprendamos todos.*)
- príčinnou (napríklad: *No lo he hecho porque no he querido. Como no se siente bien no vendrá.*)
- dôsledkovou (napríklad: *Pienso luego existo. Ya son las ocho, por lo tanto, la tienda está cerrada.*),
- vyjadrenie vedľajšej vety konštrukciou s infinitívom: PARA + infinitivo, ANTES + de + infinitivo, DESPUÉS + de + infinitivo, AL + infinitivo, (napríklad: *Llega para informarnos. Antes de salir me despido de mamá. Después de despertarme me limpio los dientes. Al entrar en la clase saludo a mis amigos.*),
- súslednosť časov v súvetiach (napríklad: *Dice que está en Bratislava. – Dijo que estaba en Bratislava. Dice que vendrá el lunes. – Dijo que vendría el lunes. Dice que visitó el museo. – Dijo que había visitado el museo. Espero que lo pases bien. Espero que lo hayas pasado bien. Esperaba que lo pasaras bien.*)

4. TEMATICKÉ OKRUHY

Tematické okruhy sú pre obe úrovne rovnaké. Úlohou žiaka je zaujať stanovisko k téme a odôvodniť ho v rozhovore. Žiak bude hodnotený podľa nasledujúcich kritérií: rozsah slovnej zásoby, používanie gramatických štruktúr, stupeň jazykovej pohotovosti, obsahová stránka prejavu – vyjadrenie stanoviska, vecná argumentácia, výber faktov a informácií a pod.

1. Rodina

- a) osobné údaje (meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, profesia),
- b) opis osoby (vzhľad, črty tváre, štýl obliekania, povahové črty),

c) rodinné vzťahy (členovia rodiny, vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine,

d) predstavy o svojej budúcej rodine, partnerovi, bývaní, práci,

e) rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, rodina kedysi a dnes, generáčné problémy, problémy neúplných rodín, rozvodovosť, nízka pôrodnosť).

2. Kultúra a umenie

a) múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty (počet druhy, návštevnosť),

b) známe osobnosti (speváci, herci, režiséri),

c) návšteva kina alebo divadelného predstavenia – obľúbené žánre,

d) hudobné, filmové a divadelné festivaly, atmosféra,

e) ďalšie druhy umenia – folklór, maliarstvo, sochárstvo, architektúra – najznámejšie osobnosti.

3. Šport

a) druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, vodné, adrenalínové),

b) šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne), dôvody,

c) význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti, fair play),

d) významné športové podujatia, preteky, olympijské hry,

e) negatívne javy v športe (sláva, peniaze, doping).

4. Bývanie

a) môj domov (opis domu, bytu, vybavenie miestností, nábytok, práce v domácnosti),

b) bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody),

c) ideálne bývanie (vlastné predstavy o bývaní),

d) domov a jeho význam v živote človeka (kultúra bývania u nás a v iných krajinách),

e) problém bývania mladých rodín, kúpa a prenájom bytu, deti na sídliskách.

5. Obchod a služby

- a) nákupné zariadenia, obchody, hypermarkety, trhoviská,
- b) služby (pošta, banka, polícia, čerpacia stanica),
- c) reklama, personál,
- d) druhy a spôsoby nákupu a platenia (katalógový predaj, splátky, týždenný nákup),**
- e) zahraničné výrobky u nás, export slovenských výrobkov.**

6. Starostlivosť o zdravie

- a) ľudské telo,
- b) telesné a fyzické stavy, choroby, návšteva u lekára,
- c) zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena),
- d) zdravotnícka starostlivosť (prevencia, očkovanie),**
- e) štátne a súkromné zdravotníctvo (zdravotné poistenie, odborní lekári).**

7. Cestovanie

- a) prípravy na cestu, význam a cieľ cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne),
- b) dopravné prostriedky (porovnanie, výhody, nevýhody),
- c) informácie o vlaku, ubytovaní, a recepcii,
- d) cestovanie kedysi a dnes, cestovanie v budúcnosti,**
- e) možnosti cestovania do zahraničia.**

8. Vzdelanie

- a) školský systém (typy školských zariadení, druh skúšok, organizácia školského roka, klasifikácia, prázdniny),
- b) vyučovanie (trvanie, rozvrh, predmety, prestávky, školské stravovanie, aktivity na hodine),
- c) život študenta (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové),
- d) štúdium cudzích jazykov (výmenné pobyty, stáže, jazykové kurzy, au-pair),**
- e) vzťah učiteľa k žiakovi a opačne.**

9. Zamestnanie

- a) typy zamestnania (fyzická práca a duševná práca), voľba povolania, jej motivácia,
- b) žiadosť o zamestnanie, životopis, prijímací pohovor,
- c) pracovný čas a voľný čas, zdokonaľovanie práce, nové technológie,
- d) nezamestnanosť, trh práce, rekvalifikácia, mzda, pracovné príležitosti v zahraničí,**
- e) sociálna starostlivosť, zamestnanosť žien (materská dovolenka), dôchodcovia.**

10. Vzťahy medzi ľuďmi

- a) medziľudské vzťahy (v rodine, na pracovisku, v škole, susedské, generačné),
- b) priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje, stretnutia, oslavy),
- c) spoločenské problémy (postihnutí, závislí, bezdomovci),
- d) negatívne javy (agresivita, vandalizmus, egoizmus, ľahostajnosť),**
- e) možnosti riešenia konfliktov.**

11. Človek a príroda

- a) ročné obdobia, počasie, prírodné katastrofy,
- b) fauna (zvieratá v ZOO, domáce) a flóra (záhradkárstvo),
- c) stav životného prostredia (znečistenie zeme, vôd, ovzdušia),
- d) ochrana životného prostredia (národné parky, chránené územia, výchova),**
- e) vplyv životného prostredia na život človeka (poľnohospodárstvo, zdravá výživa, agroturistika).**

12. Vedecko technický rozvoj

- a) život kedysi a dnes (výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje v domácnosti),
- b) pozoruhodné objavy vedy a techniky (rádium, pasterizácia, film),
- c) veda a technika na pomoc človeku (elektronika, informatika, medicína, telekomunikácie,

doprava, stavebníctvo),

d) zneužitie vedy a techniky (zbrane, závislosti, násilie, konzumná spoločnosť, civilizačné choroby),

e) človek a veda a technika v budúcnosti (nahradí počítač učiteľa, deti a počítače, únik mozgov).

13. Človek a spoločnosť

a) morálka (správanie sa mladých a starších ľudí, etická výchova v rodine a v škole),

b) spoločenská etiketa – stretnutia, pozdravy a blahoželanania, etiketa návštev. Dôvody a čas, témy rozhovorov, pohostenie),

c) normy a ich porušovanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt),

d) prejavy záujmu a pomoci spoluobčanom v núdzi, sponzorstvo a sponzori (dôvody a podoby),

e) vplyv spoločnosti na rodinu.

14. Komunikácia a jej formy

a) typy komunikácie a jej význam (verbálna, neverbálna, ústna, písomná),

b) komunikácia v rôznych situáciách (medzi mladými, mladými a staršími, na ulici, v škole, v rodine, v každodennom živote, vo výnimočných situáciách),

c) moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač – elektronická pošta, internet),

d) jazyk ako dorozumievací prostriedok (výučba svetových jazykov, ich využitie, rozšírenosť a využitie cudzích jazykov),

e) jazyk štandardný, hovorový, slang, odborný a pod.

15. Masmédiá

a) typy masovokomunikačných prostriedkov (ich využitie, výhody a nevýhody),

b) tlač (denná tlač, časopisy, rubriky),

c) rozhlas, televízia (obľúbené typy programov, sledovanosť),

- d) vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny i spoločnosti,*
- e) reklama a jej vplyv na človeka.*

16. Mládež a jej svet

- a) charakteristika mladých (vonkajšia: postava, vlasy, móda, tetovanie, piercing; vnútorná: typické vlastnosti, záujmy),
- b) postavenie mladých v spoločnosti (práva, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny),
- c) generačné konflikty (príčiny, prejavy, dôsledky),
- d) nezdravé javy v živote mladých (násilie, gamblerstvo, drogy),*
- e) predstavy mladých o budúcnosti (očakávania, túžby, obavy).*

17. Stravovanie

- a) jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera),
- b) stravovacie zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii),
- c) príprava obľúbeného jedla (nákup surovín, postup pri príprave, servírovanie),
- d) medzinárodné kuchyne (charakteristika, rozdiely, špeciality),*
- e) zdravá kuchyňa (stravovanie detí, návyky, vegetariánstvo, diéty).*

18. Záľuby, voľný čas a životný štýl

- a) možnosti trávenia voľného času,
- b) organizovaný voľný čas (mimoškolské aktivity, krúžky, brigády),
- c) individuálne záľuby (umenie, kultúra, hudba, knihy, šport, domáce práce, príroda),
- d) vplyv zmien spoločnosti na trávenie voľného času (kedysi a dnes),*
- e) trávenie voľného času rôznych vekových kategórií.*

19 Multikultúrna spoločnosť

- a) zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a rôzne podujatia),

- b) spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine,
- c) zblížovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes, významné osobnosti, poznávanie, tolerancia),
- d) negatívne javy (rasová diskriminácia, intolerancia, vzťah k menšinám),**
- e) kultúrne hodnoty iných národov, spolužitie v Európe.**

20. Mestá a miesta

- a) dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, trávenia víkendov, prázdnin),
- b) sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o meste, o možnostiach ubytovania, stravovania, nákupe suvenírov),
- c) turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, jaskyne),
- d) miesto vhodné na oddych a miesto na spoločenské vyžitie,**
- e) mestá a miesta, ktoré ma lákajú – miesto mojich snov.**

21. Obliekanie a móda

- a) typy odevov (podľa klímy a počasia),
- b) výber a starostlivosť o oblečenie (oblečenie na rôzne príležitosti),
- c) šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi, u krajčírka),
- d) móda a vkus (módne trendy, farby, tvorcovia, módne prehliadky),**
- e) šaty robia človeka.**

22. Kniha – priateľ človeka

- a) knihy, literatúra, čítanie,
- b) obľúbený autor a žánre,
- c) prečítané dielo spisovateľa krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo spisovateľa),
- d) nositelia Nobelovej ceny za literatúru,**
- e) kríza v čítaní beletrie (príčiny, kupovanie kníh, služby knižníc, inštitútov).**

23. Vzory a ideály

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek,
- b) človek, ktorého si vážim,
- c) skutoční a literárni hrdinovia,
- d) *hrdinom sa človek nerodí, ale sa ním stáva (konanie človeka v hraničnej situácii),***
- e) *ja ako hrdina.***

24. Krajina, ktorej jazyk sa učím

- a) poloha a obyvatelia,
- b) miesto, ktoré by som navštívil,
- c) výnimočnosť, zvyky, tradície a konvencie,
- d) *stereotypy a predsudky,***
- e) *zjednotená Európa.***

25. Slovensko – moja vlasť

- a) poloha a obyvatelia,
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom,
- c) zvyky, tradície, konvencie,
- d) *stereotypy a predsudky,***
- e) *miesto Slovenska v zjednotenej Európe.***

Úpravy cieľových požiadaviek zo španielskeho jazyka úroveň B2, B1 pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiaci so sluchovým postihnutím

Počúvanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa sluchového postihnutia.

Zvuková stránka jazyka

Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú.

- Nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v základnej komunikácii v španielskom jazyku.

Žiaci so zrakovým postihnutím

TEMATICKÉ OKRUHY

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Čítanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Žiaci s telesným postihnutím

Cieľové požiadavky zo španielskeho jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s vývinovými poruchami učenia alebo správania

Cieľové požiadavky zo španielskeho jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou

Cieľové požiadavky zo španielskeho jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci chorí a zdravotne oslabení

Cieľové požiadavky zo španielskeho jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s pervazívnymi vývinovými poruchami (s autizmom)

Cieľové požiadavky zo španielskeho jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.